

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 3105

Vragen van het lid **Rajkowski** (VVD) aan de Minister van Asiel en Migratie over *het bericht «COA opnieuw honderden miljoenen extra kwijt aan asielopvang»* (ingezonden 16 juli 2025).

Antwoord van Minister **Keijzer** (Asiel en Migratie) (ontvangen 15 september 2025)

#### Vraag 1

Bent u bekend met het bericht uit het Financieel Dagblad «COA opnieuw honderden miljoenen extra kwijt aan asielopvang»?<sup>1</sup>

#### Antwoord 1

Ja

#### Vraag 2

Hoe beoordeelt u de onrechtmatigheden van 655 miljoen euro in 2024? Deelt u de mening dat dit een enorm bedrag is? Hoe beoordeelt u de forse groei van onrechtmatigheden ten opzichte van 2023 à 359 miljoen euro?

#### Antwoord 2

Vooropgesteld: onrechtmatigheden zijn onwenselijk. De hoge druk op de asielopvang heeft er echter voor gezorgd dat het naleven van de Europese aanbestedingswetgeving sinds 2023 onder druk is komen te staan. De hieruit voortkomende onrechtmatigheden zijn helaas onvermijdelijk gebleken gegeven de opgave om iedereen die daar recht op heeft een veilige plek te bieden. De benodigde snelheid van handelen lag vele malen hoger dan de doorlooptijd die een rechtmatige inkoopprocedure kent. Ik hecht eraan te vermelden dat ook de accountant aangeeft dat de opgave van het COA het lastig maakt om rechtmatig te gunnen.

Het kabinet zet er verder op in om de omvang van migratie naar Nederland te beperken door maatregelen te nemen om de instroom te beperken. Dit is mede bepalend voor de opgave van het COA. Het is daarbij ook van groot belang, ook conform het hoofdlijnenakkoord, de doorstroom van statushouders te versnellen. Ook dit verlaagt de druk op het COA.

<sup>1</sup> FD, 15 juli 2025, COA opnieuw honderden miljoenen extra kwijt aan asielopvang ([https://fd.nl/politiek/1562432/coa-opnieuw-honderden-miljoenen-extra-kwijt-aan-asielopvang?utm\\_medium=social&utm\\_source=app&utm\\_campaign=earned&utm\\_content=20250715&utm\\_term=app-android](https://fd.nl/politiek/1562432/coa-opnieuw-honderden-miljoenen-extra-kwijt-aan-asielopvang?utm_medium=social&utm_source=app&utm_campaign=earned&utm_content=20250715&utm_term=app-android)).

Overigens is belangrijk te benadrukken dat de onrechtmatigheden niet hebben geleid tot het uitgeven van teveel of onterechte betalingen. Ik verwijs hierbij ook naar het antwoord op vraag 3.

Het COA heeft de omvang, de aard en de oorzaak van de onrechtmatigheden goed in beeld en zet alles op alles om onrechtmatigheden te voorkomen. Het COA heeft in 2024 maatregelen doorgevoerd om de inkooponrechtmatigheden structureel op te lossen, zoals een aanbestedingskalender, maandelijkse spendanalyse, introductie van het Dynamisch Aankoopstelsel (DAS), doorontwikkelingen van de inkoopfunctie, aanbestedingstrajecten opstarten voor de onrechtmatige contracten. De effecten van deze maatregelen zijn echter niet direct zichtbaar in de cijfers van 2024, mede omdat doorlooptijden van aanbesteding minimaal 6 maanden is. Daarnaast hebben contracten die op onrechtmatige wijze zijn afgesloten vaak een looptijd van meerdere jaren.

#### Vraag 3

Waar bestaan de onrechtmatigheden uit? Kunt u een splitsing maken per categorie?

#### Antwoord 3

De totale onrechtmatigheid bedraagt € 655,2 miljoen. Dit is uit te splitsen naar:

- Niet Europees aanbesteed: € 283,4 miljoen
- Overbruggingsovereenkomsten: € 28,8 miljoen
- Inkoop buiten contracten: € 84,9 miljoen
- Wezenlijke wijziging: € 258,0 miljoen

#### Vraag 4

Hebben de onrechtmatigheden voornamelijk te maken met tijdelijke of reguliere opvang

#### Antwoord 4

De onrechtmatigheden hebben voor een aanzienlijk deel te maken met tijdelijke contracten voor schepen die niet Europees aanbesteed zijn (€ 241,7 mln.) en wezenlijke wijzigingen die zich voordoen in huidige contracten doordat er sprake is van snelle groei van aantallen bewoners, locaties, personeel etc. (€ 258 mln.).

#### Vraag 5

Welke maatregelen zijn er getroffen naar aanleiding van de onrechtmatigheden van 2023? Hebben zij effect gehad? Zo nee, waarom niet en wat gaat u veranderen? Zo ja, hoe kan het dan dat er een verdubbeling heeft plaatsgevonden ten opzichte van 2024?

#### Antwoord 5

Het COA is in 2024 gestart met een aanbestedingskalender om adequaat te kunnen voorbereiden op aanbestedingsprocedures. Daarnaast wordt gewerkt met een spendanalyse om mogelijke onrechtmatigheden tijdig te kunnen onderkennen en bij te sturen en zo de wezenlijke wijzigingen in contracten zoveel mogelijk te voorkomen. Het COA investeert in de doorontwikkeling van de inkoop- en contractmanagement functies. Daarnaast is het COA voornemens om in 2025 alle contracten ten aanzien van de opvang op schepen aan te besteden via de Dynamisch Aankoopstelsel (DAS). De verwachting is dat de onrechtmatigheid ten aanzien van de opvang op schepen gering zal zijn in 2026.

#### Vraag 6

Hoe vaak komt het voor dat ondernemers onterecht geld ontvangen of geld terugstorten?

#### Antwoord 6

Er vinden diverse checks and balances plaats, waarbij er in het kader van controles technische functiescheiding is ingebouwd, voordat betalingen aan leveranciers vanuit het COA gedaan worden. Desalniettemin valt niet met 100% zekerheid uit te sluiten dat in enkele gevallen een foutieve betaling wordt gedaan, die daarna ook wordt teruggevorderd. Dit betreffen uitzonde-

ringen en is niet de standaard. Dit is een risico bij zowel het COA als bij andere organisaties/bedrijven en komt bij het COA ook niet vaker voor dan elders.

Vraag 7

Is er sprake van een geautomatiseerd facturatiesysteem? Hebben de onrechtmatigheden daarmee te maken of gaat het om menselijk (handmatig) handelen? Kunt u hier een toelichting op geven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het COA maakt gebruik van een geautomatiseerd systeem. De onrechtmatige inkopen zijn geen gevolg van het geautomatiseerde systeem, maar kennen verschillende oorzaken. Deze oorzaken heb ik opgenomen in het antwoord op vraag 3. Voor een analyse op de oorzaken verwijzen wij u naar de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen in de financiële verantwoording 2024 van het COA.

Vraag 8

Deelt u de mening dat er zo spoedig mogelijk inzicht moet komen in de onrechtmatigheden en waar mogelijk herstel moet plaatsvinden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke manier bent u bereid hier opvolging aan te geven? Kunt u de Kamer hier periodiek over informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Het COA rapporteert in haar financiële verantwoording jaarlijks over onrechtmatigheden. Deze jaarverantwoording bevat tevens een rechtmatigheidsverantwoording en wordt door de accountant van het COA gecontroleerd op getrouwheid. In de rechtmatigheidsverantwoording wordt inzicht verschaft over de onrechtmatigheden, oorzaken van de onrechtmatigheden en de herstelacties. Hierover wordt op dit moment gerapporteerd in de jaarverantwoording van het COA.